

Κ.Ε.Δ.Ε. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΑΡ. ΠΡΩΤ.	421
ΗΜΕΡ.	5-2-2018

Δήμος
1620661/8α
Ε.η.

Αγράφων 3-5, Μαρούσι
Τ.Κ. 15123
Τηλ. 2105212000
www.keelpno.gr
✉: @keelpno
✉: @keelpno_gr

Αθήνα, 05-02-2018
Αρ. Πρωτ. : 1078
Διαβάθμιση : ΚΠ

Προς :
ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Πληροφορίες:
Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Παρέμβασης
Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές
ΔΑΝΑΗ ΠΕΡΒΑΝΙΔΟΥ, 2108899052
Φαξ: 210-8818868

Θέμα: «Ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών για την περίοδο μετάδοσης 2018»

Αξιότιμοι κ.κ.,

Με αυτήν την επιστολή θα θέλαμε εκ νέου να επισημάνουμε την κρισιμότητα της έγκαιρης έναρξης και συστηματικής υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών και άλλων σχετικών δράσεων πρόληψης στην περιοχή ευθύνης σας, για την περίοδο μετάδοσης 2018.

Με στόχο να προασπίσουμε την υγεία του πληθυσμού από τα νοσήματα που μεταδίδονται με κουνούπια κατά την ερχόμενη περίοδο μετάδοσης 2018 και να περιορίσουμε όσο είναι δυνατό την πιθανότητα περαιτέρω εξάπλωσής τους, σας καλούμε να συνδράμουμε από κοινού -με έγκαιρο και ορθό προγραμματισμό- στην πρόληψη και αντιμετώπιση της ετήσιας εποχικής έξαρσης των κρουσμάτων των νοσημάτων αυτών.

Όπως γνωρίζετε, τα τελευταία έτη καταγράφηκαν στην Ελλάδα κρούσματα λοιμώξεων που μεταδίδονται με κουνούπια, όπως η ελονοσία και η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου.

Ειδικότερα όσον αφορά στην ελονοσία, η επανεμφάνιση εγχώριων κρουσμάτων σε διάφορες περιοχές της χώρας, από το 2009 και μετά, υποδηλώνει ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος επανεμφάνισης της νόσου σε ορισμένες περιοχές της χώρας (όπου συνδυάζεται η παρουσία του κατάλληλου διαβιβαστή - Ανωφελούς κουνουπιού με την παρουσία ασθενών με ελονοσία).

Περιοχές με κίνδυνο εμφάνισης εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας θεωρούνται:

- όλες οι περιοχές στις οποίες καταγράφηκαν εγχώρια κρούσματα της νόσου τα τελευταία έτη,
- αγροτικές περιοχές με καταγραφή εισαγόμενων κρουσμάτων ή με πληθυσμούς ατόμων που έρχονται από ενδημικές χώρες.

Μεγαλύτερου κινδύνου θεωρούνται οι περιοχές όπου έχουν πρόσφατα καταγραφεί συρροές εγχώριων κρουσμάτων ή εγχώρια κρούσματα σε σειρά ετών.

Επιπρόσθετα, τα έτη 2010-2014, αλλά και το 2017, καταγράφηκε ετησίως εποχική εμφάνιση περιστατικών λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου σε ανθρώπους και ζώα, σε πολλές περιοχές της χώρας, ενώ κυκλοφορία του ιού έχει καταγραφεί σε όλες σχεδόν τις Περιφέρειες. Όπως γνωρίζετε, η επιδημιολογία του ιού είναι σύνθετη

προφύλαξης

και είναι απρόβλεπτη η κυκλοφορία του (με εμφάνιση τοπικών επιδημιών) και η γεωγραφική κατανομή των περιστατικών κατά την ερχόμενη περίοδο μετάδοσης. Βάσει των επιδημιολογικών δεδομένων, εκτιμάται ότι ο ιός έχει εγκατασταθεί στη χώρα μας και θεωρείται πιθανή και αναμενόμενη η επανεμφάνιση περιστατικών στη χώρα, στην ερχόμενη ή/ και σε επόμενες περιόδους μετάδοσης, σε γνωστές ή και σε νέες περιοχές.

Επιπλέον, η παρουσία κουνουπιών *Aedes albopictus* σε διάφορες περιοχές της χώρας καθιστά υπαρκτό τον κίνδυνο μετάδοσης ιών, όπως του Δάγκειου πυρετού, Chikungunya και Zika, μετά την εισαγωγή τους στη χώρα μέσω μολυνθέντων ταξιδιωτών, κατά την περίοδο κυκλοφορίας αυτών των κουνουπιών, γεγονός που αυξάνει ακόμη περισσότερο την ανάγκη εγρήγορσης των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και λήψης στοχευμένων προληπτικών μέτρων.

Οι δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές θα πρέπει να αποτελούν / παραμείνουν **θέμα υψηλής προτεραιότητας** στη λίστα των δράσεων προστασίας της δημόσιας υγείας των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Ένας από τους θεμελιώδεις πυλώνες για την πρόληψη της μετάδοσης αυτών των νοσημάτων είναι η μείωση του πληθυσμού των διαβιβαστών, που επιτυγχάνεται με την υλοποίηση **ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών**, σύμφωνα και με τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Υγείας. Η επιτυχία των προγραμμάτων αυτών εξαρτάται από την **έγκαιρη έναρξη** των έργων, τη **σωστή εκτέλεση** και **παρακολούθησή** τους και τη **συστηματική εφαρμογή** τους **τουλάχιστον** καθόλη τη διάρκεια της περιόδου κυκλοφορίας των κουνουπιών (Άνοιξη έως και Φθινόπωρο).

Τα **ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών** περιλαμβάνουν (επιγραμματικά):

- **Έγκαιρη και συστηματική διαχείριση (περιορισμό) των εστιών αναπαραγωγής των κουνουπιών.**
- Συστηματική **εντομολογική επιτήρηση**, για την εκτίμηση κινδύνου, τον καθορισμό των ενδεικνυόμενων δράσεων ελέγχου των κουνουπιών και αξιολόγηση των έργων, σε τοπικό επίπεδο. Η διενέργεια εντομολογικής επιτήρησης θα πρέπει να περιγράφεται στις προκηρύξεις των έργων και να προβλέπεται ειδικός προϋπολογισμός για την κάλυψή της.
- **Έγκαιρη και συστηματική εφαρμογή προνυμφοκτονιών**, σε τακτική βάση, ανάλογα με τα αποτελέσματα της εντομολογικής επιτήρησης.
- **Εφαρμογή έκτακτων μέτρων ελέγχου** των κουνουπιών (προνυμφών ή και ακμαίων), όταν και εφόσον κριθεί απαραίτητη και κατόπιν εκτίμησης κινδύνου, ιδίως σε περίπτωση εμφάνισης κρουσμάτων ή συρροής (και ανάλογα με το νόσημα και τα συνιστώμενα μέτρα απόκρισης).

Για την επιτυχή υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών, είναι σκόπιμη η πρόβλεψη και εξασφάλιση **επαρκούς προϋπολογισμού**. Επιπρόσθετα, η προκήρυξη και υλοποίηση **προγραμμάτων πολυετούς διάρκειας** μπορεί να εξασφαλίσει την αδιάκοπη εφαρμογή τους καθόλη τη διάρκεια του έτους και την έγκαιρη έναρξη των εφαρμογών σε κάθε περίοδο μετάδοσης. Σκόπιμη κρίνεται, επίσης, η **διατομεακή συνεργασία** των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού, για την από κοινού οργάνωση και υλοποίηση των έργων και τον επακριβή καθορισμό των αρμοδιοτήτων.

Προκειμένου να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός των υπηρεσιών σας για τα ανωτέρω έργα, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. σας υπενθυμίζει τα **βασικά προτεινόμενα βήματα** και τις κύριες δράσεις, έτσι ώστε να επιτευχθεί η έγκαιρη οργάνωση και έναρξη των έργων διαχείρισης κουνουπιών για την **περίοδο μετάδοσης 2018** (βλ. συνημμένο αρχείο).

Όσον αφορά στην πρόληψη μετάδοσης της ελονοσίας, ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για την επιτυχή εφαρμογή και εντατικοποίηση των έργων διαχείρισης κουνουπιών κατά προτεραιότητα σε περιοχές με κίνδυνο εμφάνισης εγχώριας μετάδοσης ελονοσίας (όπως περιγράφονται παραπάνω).

Όσον αφορά στη λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου, τα προγράμματα διαχείρισης κουνουπιών θα μπορούσαν -στα πλαίσια της εντομολογικής επιτήρησης- να περιλαμβάνουν και τη διενέργεια ελέγχου των συλλεχθέντων κουνουπιών για τον ιό, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση και παρακολούθηση της κυκλοφορίας του ιού στις επιτηρούμενες περιοχές.

Με στόχο την εκτίμηση κινδύνου για την τοπική μετάδοση νοσημάτων που μεταδίδονται με κουνούπια, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. προσπαθεί να συλλέγει εντομολογικά δεδομένα, καθώς και στοιχεία σχετικά με το στάδιο υλοποίησης των έργων διαχείρισης κουνουπιών, ανά Περιφέρεια ή Περιφερειακή Ενότητα. Παρακαλούμε όπως συνεχίσετε την αποστολή πληροφοριών, μέσω της προτυποποιημένης φόρμας καταγραφής, που έχει ήδη σταλεί στις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών από το 2017.

Επιπρόσθετα στις ανωτέρω δράσεις, συνιστώνται **δράσεις ενημέρωσης του κοινού** για τη λήψη μέτρων ατομικής προστασίας από τα κουνούπια και την ενεργό συμμετοχή της κοινότητας στον περιορισμό των εστιών αναπαραγωγής των κουνουπιών. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, μπορείτε να αποστείλετε αίτημα στον Οργανισμό μας για να σας προμηθεύσουμε με ενημερωτικά φυλλάδια «Προστασία από τα κουνούπια» και αφίσες για το κοινό, καθώς και πολύγλωσσα φυλλάδια για την ελνοσσία και τα μέτρα προστασίας για αλλοδαπούς.

Εν κατακλείδι, η εμπειρία της αντιμετώπισης των νοσημάτων που μεταδίδονται με διαβιβαστές τα τελευταία χρόνια έχει αναδείξει την **ανάγκη συνεχούς εγρήγορσης των τοπικών και περιφερειακών υπηρεσιών δημόσιας υγείας σε όλες της περιοχές της επικράτειας**, κατά προτεραιότητα σε περιοχές αυξημένου κινδύνου. Υπό την πίεση των οικονομικών δυσχερειών που όλοι οι δημόσιοι φορείς της χώρας βιώνουμε, οι υπηρεσίες δημόσιας υγείας και οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης καλούμαστε να πράξουμε το μέγιστο δυνατό για τη μείωση του κινδύνου τοπικής μετάδοσης νόσων που μεταδίδονται με κουνούπια και την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Το Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές του ΚΕ.ΕΚΛ.Π.ΝΟ. παραμένει στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Τμηματάρχης Επιδημιολογικής Επιτήρησης
& Παρέμβασης: Θεανώ Γεωργακοπούλου
Υπεύθυνη Γραφείου Νοσημάτων που
Μεταδίδονται με Διαβιβαστές: Δανάη Περβανίδου

Ο Πρόεδρος ΔΣ ΚΕΕΛΠΝΟ

Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ
αν. Καθηγητής Χειρουργικής
Πανεπιστημίου Αθηνών

ΚΕ.ΕΚΛ.Π.ΝΟ.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΚΕ.ΕΚΛ.Π.ΝΟ.
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
α.α.
Σκάρφα Ξανθή

Πίνακας Αποδεκτών:

Προς ενημέρωση Περιφερειών, Γενικών Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (με παράκληση ενημέρωσης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Διευθύνσεων/ Τμημάτων Υγειονομικού Ελέγχου & Περιβαλλοντικής Υγιεινής όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων της περιοχής ευθύνης τους).

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης:**
  - Υπόψη Περιφερειάρχη (periferiarxis@pamth.gov.gr)
  - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gdgy@pamth.gov.gr)
- Περιφέρεια Αττικής:**
  - Υπόψη Περιφερειάρχη (gperatt@patt.gov.gr)
  - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gdym@patt.gov.gr)
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου:**
  - Υπόψη Περιφερειάρχη (pv@pvaigaiou.gov.gr)
  - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (ygeia@pvaigaiou.gov.gr
e.aronis@pvaigaiou.gov.gr)
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας:**
  - Υπόψη Περιφερειάρχη (grafeio.pde@pde.gov.gr)
  - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gd.dykm@pde.gov.gr)
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας:**
  - Υπόψη Περιφερειάρχη (info@pdm.gov.gr)

προφυλαξου

www.keeklpno.gov.gr

- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας(gd.dykp@pdm.gov.gr
x.govedaros@pdm.gov.gr)
6. **Περιφέρεια Ηπείρου:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (periferiarxis@php.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (i.nikopoulos@php.gov.gr)
  7. **Περιφέρεια Θεσσαλίας:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (periferiarxis@thessaly.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (g.zigras@thessaly.gov.gr,
gd.dimvg.kmer@thessaly.gov.gr)
  8. **Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (pin@pin.gov.gr, galiatsatos@pin.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gd_dim_ygeias@pin.gov.gr)
  9. **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (periferiarxis@pkm.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gdygeia@pkm.gov.gr, S.Kourtidis@pkm.gov.gr)
  10. **Περιφέρεια Κρήτης:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (arnaoutakis@crete.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (epoptes.ygeia@crete.gov.gr)
  11. **Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (g.hatzimarkos@pnai.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (gd.phsc@pnai.gov.gr i.poulis@rho.pnai.gov.gr)
  12. **Περιφέρεια Πελοποννήσου:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (ppel@ppel.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας(diamantopoulosv@yahoo.com)
  13. **Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:**
    - Υπόψη Περιφερειάρχη (periferiarxis@pste.gov.gr)
    - Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (s.tselas@pste.gov.gr)
  14. **Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)**, με παράκληση ενημέρωσης όλων των Δήμων της χώρας (info@kedke.gr)

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Υγείας

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας (minister@moh.gov.gr)
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας (depminister@moh.gov.gr)
3. Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Υγείας (secretary.gen.dy@moh.gov.gr)
4. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής (gddy@moh.gov.gr)
5. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας (ddy@moh.gov.gr)

Συνημμένα: Ένα (1) έγγραφο

Εσωτερική Διανομή :

Γραφείο Γραμματείας Προέδρου

Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Παρέμβασης

Γραφείο Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές

Γραφείο Επιστημονικών Συνεργατών Προέδρου

πρ.φ.σ.υ.ζ.ο.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ &
ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕΕΛΠΝΟ)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Βασικά βήματα υλοποίησης προγράμματος διαχείρισης κουνουπιών από την τοπική αυτοδιοίκηση – Περίοδος μετάδοσης 2018

Η επιτυχία των ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών εξαρτάται από την έγκαιρη εφαρμογή σειράς μέτρων, στο φυσικό, στο αστικό και στο περιαστικό περιβάλλον, τα σημαντικότερα των οποίων είναι:

- η **έγκαιρη έναρξη των δράσεων διαχείρισης κουνουπιών** (διαχείριση εστιών αναπαραγωγής και ψεκαστικές εφαρμογές),
- η σωστή εκτέλεση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των έργων, και
- η διενέργεια **συστηματικής εντομολογικής επιτήρησης** και η χρήση των αποτελεσμάτων της για την κατεύθυνση των έργων (επικαιροποιημένη χαρτογράφηση εστιών αναπαραγωγής κουνουπιών, εποχικές διακυμάνσεις στους πληθυσμούς των κουνουπιών κλπ).

Θα πρέπει να καταβάλλονται προσπάθειες ώστε τα έργα διαχείρισης κουνουπιών που προκηρύσσονται να έχουν διάρκεια υλοποίησης μεγαλύτερη του ενός έτους, ώστε να υπάρχει συνέχεια τόσο των δεδομένων όσο και των χρησιμοποιούμενων πρακτικών και να επιτυγχάνεται η έγκαιρη έναρξη των ψεκαστικών εφαρμογών.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης κουνουπιών, κρίνεται σκόπιμο να διενεργείται σε συστηματική βάση -με τη συμβολή των αναδόχων ή του φορέα που θα υλοποιήσει την εντομολογική επιτήρηση- εκτίμηση του πληθυσμού των κουνουπιών πριν και μετά από τους ψεκασμούς, για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς τους, καθώς και ταυτοποίηση των κουνουπιών σε επίπεδο είδους (εάν αυτό δεν είναι εφικτό να γίνεται σε τοπικό επίπεδο, μπορούν να αποστέλλονται τα συλλεχθέντα κουνούπια σε εξειδικευμένο εργαστήριο).

Συνοπτικά, προς χρήση των υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπενθυμίζουμε ότι για την έγκαιρη και επιτυχή υλοποίηση των έργων σε κάθε περίοδο μετάδοσης, οι κύριες δράσεις είναι:

1. **Έγκαιρη πρόβλεψη χρηματοδότησης των έργων** με την κάλυψη των απαραίτητων κονδυλίων από τους διαθέσιμους κωδικούς. Αυτό ιδανικά θα πρέπει να συνοδεύεται από ολοκληρωμένη μελέτη, η οποία θα περιλαμβάνει πλήρεις τεχνικές προδιαγραφές του έργου, καθώς και αναλυτικό προϋπολογισμό. Επιπρόσθετα, είναι ιδιαίτερα σημαντική η έγκαιρη σύναψη τυχόν προγραμματικών συμβάσεων στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στην καταπολέμηση των κουνουπιών (Περιφέρειες, Δήμοι κλπ). Στις τυχόν προγραμματικές συμβάσεις κρίνεται σκόπιμο να αναφέρονται: το αντικείμενο, οι υπηρεσίες, ο προϋπολογισμός, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις, οι πόροι, τα όργανα παρακολούθησης και οι αρμοδιότητές τους και φυσικά οι εμπλεκόμενοι φορείς με τη συγκεκριμένη συμμετοχή του καθενός στο έργο. Σκόπιμο είναι τυχόν διαδικασίες που αναμένεται να καθυστερήσουν να διενεργούνται με τη «διαδικασία του επείγοντος», εφόσον αυτό είναι εφικτό.

2. **Έγκαιρη προκήρυξη** των έργων διαχείρισης των κουνουπιών στην περιοχή ευθύνης της εκάστοτε τοπικής αρχής. Η έγκαιρη προκήρυξη των έργων είναι σημαντική δεδομένου ότι οι προκηρύξεις και οι συμβάσεις υπόκεινται σε έλεγχο από το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο. Ο σχεδιασμός και η περιγραφή των έργων θα πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικασίες και τις αρχές που ορίζονται στις σχετικές εγκυκλίους της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας.
3. Εκτός των προαναφερθέντων σχετικά με την προκήρυξη των έργων καταπολέμησης κουνουπιών, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί και η θέσπιση και οργάνωση **ομάδας ελέγχου/παρακολούθησης του έργου**, από αρμόδιους υπαλλήλους, οι οποίοι θα διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση – γνωστικό αντικείμενο, για την παρακολούθηση όλων των διαδικασιών στο έργο διαχείρισης των κουνουπιών.
4. **Το αργότερο μέχρι τέλος Φεβρουαρίου:** Πέρασ διαδικασιών διαγωνισμού και **ανάθεση των έργων** στους επιλεγέντες αναδόχους. Το χρονοδιάγραμμα αυτό είναι σημαντικό για την έγκαιρη υλοποίηση των έργων, αρχής γενομένης από την καταπολέμηση διαχειριζόμενων κουνουπιών όπου κρίνεται απαραίτητο, και μετέπειτα για τη σωστή εκτέλεση των έργων διαχείρισης κουνουπιών.
5. **Το αργότερο μέχρι τέλος Μαρτίου - αρχές Απριλίου:** Παρακολούθηση των κλιματικών παραμέτρων (θερμοκρασία, βροχόπτωση κ.α.) και έλεγχος των εστιών αναπαραγωγής κουνουπιών για παρουσία προνυμφών για τον καθορισμό του χρόνου έναρξης των προνυμφοκτονιών, οι οποίες αποτελούν τον κύριο τρόπο καταπολέμησης κουνουπιών.
6. Οι προνυμφοκτονίες θα πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, πάντοτε μετά από έλεγχο των εστιών αναπαραγωγής κουνουπιών και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εντομολογικής επιτήρησης. Υπενθυμίζουμε ότι ακμαιοκτονίες θα πρέπει γίνονται σε ειδικές μόνο περιπτώσεις, κατόπιν εκτίμησης κινδύνου, όπου δεν απέδωσαν οι προνυμφοκτονίες και κυρίως σε περιοχές όπου καταγράφονται κρούσματα σε ανθρώπους από νοσήματα που μεταδίδονται με διαβιβάστρες (ανάλογα με το νόσημα και τις συνιστώμενες δράσεις απόκρισης), ως μέτρο άμεσης μείωσης του πληθυσμού των κουνουπιών. Τονίζουμε ότι οι προτεινόμενες δράσεις κωνωποκτονίας θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τη σχετική ετήσια εγκύκλιο της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και να γίνονται με χρήση βιοκτόνων εγκεκριμένων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (βλ. σχετικό ετήσιο έγγραφο εγκεκριμένων σκευασμάτων).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η διαχείριση των εστιών αναπαραγωγής κουνουπιών αποτελεί βασικό μέτρο μείωσης του πληθυσμού των κουνουπιών και συνιστάται να υλοποιείται καθόλη τη διάρκεια του έτους, βάσει των τοπικών περιβαλλοντικών και κλιματικών παραμέτρων, με τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμίδων και των αρμόδιων υπηρεσιών.

Τελειώνοντας, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι σκόπιμο είναι οι Περιφέρειες, οι Περιφερειακές Ενότητες, οι Δήμοι και οι ανάδοχοι να τηρούν τις σχετικές οδηγίες που αποστέλλουν οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς δημόσιας υγείας, οι οποίοι μπορούν να συμβάλλουν -με ομάδες εμπειρογνομόνων- στην επίλυση ειδικών προβλημάτων και να συνδράμουν στο έργο της διαχείρισης των κουνουπιών.